

DV ASV Organizācijas atjaunošanas komisijas ziņojums

2016. gada 31. martā

Komisija tika sastādīta DV ASV delegātu sapulcē 4 cilvēku sastāvā: Andrejs Kancs (Indianapole), Līga Nutere (Ročestera), Valdis Čirksts (Ņujorka) un Zigurds Rīders (Klīvlānde). Komisijai bija šādi uzdevumi:

- Caurskatīt DV ASV organizācijas mērķus, ar nolūku konstatēt vai tie visi ir vēl būtiski šodien, laikā kad Latvija ir brīva un neatkarīga valsts;
- Caurskatīt organizācijas darbības metodes, ar nolūku konstatēt vai tie izmanto iespējas, ko dod 21. gs tehnoloģija un šodienas ASV latviešu sabiedrības raksturs;
- Konstatēt vai un kā DV ASV atšķiras no citām latviešu centrālām organizācijām, piemēram PBLA, ALA, ALJA;
- Konstatēt vai un kā vietējās DV apvienības atšķiras no vietējām latviešu biedrībām un apvienībām.

Komisija pievienoja vēl vienu uzdevumu – izpētīt, kas interesē jauniešus un sagatavot ieteikumus, kā Daugavas Vanagi varētu piesaistīt vairāk jauniešus savās rindās.

Komisijas locekļi pavadīja vairākus mēnešus izvērtējot situāciju savās apvienībās – aptaujājot vietējos jauniešus, veicot novērojumus par vietējo pasākumu apmeklētāju demogrāfiju, kā arī izvērtējot pasākumu saturu. Tad dalījāmies savā pieredzē un viedokļos caur e-pastiem.

No jauniešu piesaistīšanas viedokļa komisijai ir šādi novērojumi/ieteikumi:

- Latviskais mantojums joprojām ir svarīgs – jaunieši ir ļoti ieinteresēti uzturēt savu latvietību – dziedāšana, dejošana, latviešu ēdienu gatavošana un tradīciju uzturēšana ir ļoti populāras jauniešu vidū. Viņi vēlas, lai ar kaut ko atšķiras no saviem vienaudžiem, lai zina, kas ir viņu saknes, no kurienes viņi nāk;
- Valodas jautājums – latviešu valodas zināšanas līmenis trimdas sabiedrībā palēnām krītas. Pat tie jaunieši, kas ir savulaik apmeklējuši latviešu skolu, ar laiku aizmirst valodu, ja to nelieto ikdienā. Daudzi ir izteikuši vēlēšanos turpināt uzlabot vai atsvaidzināt latviešu valodas zināšanas apmeklējot pieaugušo kursus. Mēs iesakām DV apsvērt iespēju atbalstīt šādu kursu rīkošanu. Otrs ieteikums būtu izveidot speciālu stipendiju fondu vidusskolas un augstskolu studentiem, kas atbalstītu projektu darbus, kas saistīti ar Latviju un Daugavas Vanagu organizāciju. Bieži augstskolā studentiem ir iespēja izvēlēties projektu tēmas, šādi varētu motivēt latviešus pētīt tieši savu senču vēsturi un pašreizējos notikumus Latvijas politikā, ekonomikā, migrācijā, utt., tādējādi nostiprinot šo jauniešu saikni ar Latviju;
- Runas pasākumos ir pārāk garas – kā jau minēts, daudziem jauniešiem nav tik labas latviešu valodas zināšanas, lai izprastu runu būtību, bieži viņu sievas/vīri/draugi/draudzenes/bērni vispār nesaprot latviešu valodu, līdz ar to pasākums viņiem liekas garlaicīgs. Daudzi izvēlas nemaz neiet uz pasākumu šī iemesla dēļ, kaut arī viņiem interesētu pasākuma pārējā daļa;
- Jauniešiem bieži ir labas idejas gan līdzekļu vākšanai DV darbībai, gan jaunu pasākumu organizēšanai. Apvienību valdes ne vienmēr aktīvi uzklausa un reaģē uz šiem ieteikumiem. Tas samazina jauniešu vēlēšanos piedalīties organizācijas darbībā, jo viņi uzskata, ka nekas tāpat nemainīsies;
- Būtu nepieciešams iesaistīt jauniešus arī organizācijas vadībā – bieži vien organizācijas neplāno paaudžu maiņu vadībā, kas beidzas ar to, ka vienā brīdī organizācijas izjūk, jo nav neviena, kas varētu pārņemt vadību, kad pašreizējie vadītāji vairs to nespēj darīt. Tāpat, ja jaunieši neredz iespēju nokļūt vadībā, viņiem ir mazāka interese censties darboties organizācijas labā.

Organizācijas darbības vērtējums:

- Komisija uzskata, ka organizācijas mērķi joprojām ir svarīgi. DV ASV līmenī būtu īpaši jāatbalsta latvietības veicināšanas mērķis, jo, zaudējot latviešu valodas, vēstures un tradīciju zināšanas lēnām

izzudīs arī trimdas organizācijas. Līdzekļu ziņā arī būtu jāizvērtē, vai lielāku daļu savākto līdzekļu būtu iespējams izmantot ASV – palīdzot vietējiem latviešiem, atbalstot latviskās izglītības iespējas, organizējot latviešu pasākumus. Pašreiz lielākā daļa līdzekļu tiek nosūtīti uz Latviju. Ja mēs nerūpēsimies par latviskuma uzturēšanu Amerikā, tad drīzi vien mums vairs nebūs nākamās latviešu paaudzes un ne tikai Daugavas Vanagi, bet arī citas latviešu organizācijas beigs pastāvēt. Tad arī palīdzība Latvijai izsīks. Būtu ieteicams arī izvēlēties jaunu mērķa grupu labdarībai – leģionāru skaits pakāpeniski samazinās, organizācija varētu sākt atbalstīt kādu citu grupu, piemēram, invalīdus.

- Komisija iesaka uzsākt jaunus pasākumus jaunatbraucēju iesaistīšanai Daugavas Vanagos – no Latvijas pēdējo 15 gadu laikā ir izceļojuši ļoti daudzi, bet šie cilvēki ne vienmēr tiek aicināti trimdas latviešu organizācijās. Mums būtu jāinformē viņi par organizācijas darbības mērķiem un jāaicina viņus stāties mūsu rindās.
- Organizācija palēnām sāk izmantot 21. gadsimta tehnoloģijas:
 - Organizācijas komunikācijas pārsvarā notiek ar e-pastu starpniecību. Palikušas vien dažas apvienības, kur priekšnieki/priekšnieces nelieto datorus, bet tajos gadījumos parasti elektroniskā informācija tiek nosūtīta kādam citam pārstāvim apvienībā;
 - DV ASV interneta mājas lapa ir atjaunota, tās saturs tiek regulāri papildināts;
 - Nesen tika paziņots par iespēju lietot smile.amazon.com iepirkumiem, lai atbalstītu mūsu organizāciju.
- Vēl ir iespēja izmantot daudzas citas iespējas tehnoloģiskās iespējas:
 - Būtu vēlams uzsākt lietot Facebook – jaunākā paaudze visbiežāk saņem jaunumus šādā veidā;
 - DV Mēnešraksts būtu jāizdod elektroniskā formā, lai to varētu lasīt uz datoriem, planšetēm, viedtālruniem, utt.;
 - Būtu jāapsver iespēja pieņemt ziedojumus, lietojot kredīt- un debetkartes. Sevišķi jaunākās paaudzes vidū čeku rakstīšana nav populāra;
 - Ziedojumus konkrētiem mērķiem varētu vākt, izmantojot “crowdfunding” internetā;
 - Vajadzētu aicināt DV biedrus noskaidrot savās darba vietās, vai viņu kompānijas piedāvā “matching contributions” darbinieku labdarības ziedojumiem. Šādi varētu palielināt DV organizācijas ienākumus. Federālajiem darbiniekiem, piemēram, ir iespēja piedalīties CFC (Combined Federal Campaign) – ALA jau saņem papildus ziedojumus caur šo programmu, cik mums zināms, Daugavas Vanagi to neizmanto.
- Salīdzinot Daugavas Vanagus ar citām latviešu organizācijām komisija uzskata, ka latvietības uzturēšanas mērķi un atbalsts Latvijas valstij ir līdzīgi visām. Daugavas Vanagi atšķiras ar to, ka tā ir aprūpes organizācija - mēs rūpējamies par slimiem/veciem cilvēkiem, bāreņiem un leģionāriem gan Latvijā, gan ASV. DV ASV pastāv pateicoties vietējām apvienībām - vietējās apvienības ir tās, kas visaktīvāk darbojas līdzekļu vākšanā un pazīst situāciju savās pilsētās, zina, kam nepieciešama palīdzība. Citas organizācijas pastāv tikai centralizētā līmenī, bieži vien viņu pasākumi ir nerasniedzami cilvēkiem, kas dzīvo attālāk. Vietējā līmenī bieži vien Daugavas Vanagi ir vienīgā organizācija, kas rīko pasākumus ārpus baznīcas. Tas dod iespēju cilvēkiem, kas nav reliģiski, iesaistīties latviešu kopienas dzīvē. Tāpat Daugavas Vanagi ir vienīgā organizācija, kas regulāri apciemo vietējos vecākā gada gājuma cilvēkus, kas vairs nespēj aktīvi piedalīties sabiedriskajā dzīvē, bet vēl ir ļoti ieinteresēti dzirdēt, kas notiek.

Ja gribam, lai Daugavas Vanagi pastāv vēl ilgu laiku, mums jāturpina strādāt pie organizācijas atjaunošanas ikdienā un nevis tikai runas līmenī. Katrs organizācijas biedrs var sekmēt šo darbu runājot latviski, mācot saviem bērniem latviešu valodu, atbalstot DV pasākumus un aicinot jaunus biedrus stāties organizācijas rindās.

Daugavas Vanagi, sasauksimies!